

Užívání návykových látek může vést k řadě nepříznivých, především zdravotních a sociálních důsledků, jimiž trpí nejen uživatelé, ale i jejich blízcí. Pomoc při řešení problémů spojených s užíváním drog nabízejí různé typy adiktologických služeb. Ty se však často zaměřují pouze na práci s uživateli drog a jejich blízké osoby v nejlepším případě vnímají jako významný zdroj podpory pro dosažení změny závislého chování. Skutečnost, že i rodinní příslušníci mohou v důsledku užívání drog členem jejich rodiny strádat a potřebovat odbornou pomoc, byla většinou léčebných programů dlouho opomíjena a někdy je opomíjena dosud.

Hlavním cílem této práce je na základě výzkumu 1) odpovědět na otázku, zda je zapojování blízkých osob uživatelů drog do procesu léčby v terapeutické komunitě výhodné nejen pro klienty, ale i pro jejich blízké a 2) představit ucelený model práce s blízkými uživatelů drog v terapeutické komunitě, který byl ověřen šetřením. To stavělo především na kvalitativním zakotveném přístupu, přičemž hlavními zdroji dat byli uživatelé drog v léčbě, jejich blízcí, odborní pracovníci, odborná i krásná literatura a zúčastněné pozorování autora.

Poznatky z výzkumu naznačují, že zapojování blízkých osob uživatelů drog do procesu léčby v podmínkách terapeutické komunity má významný přínos jak pro dosažení změny závislého chování klientů, tak i pro zvyšování kvality života jejich blízkých. Jako nejpřínosnější formy práce jsou hodnoceny individuální rodinná sezení, společné skupiny klientů s jejich blízkými a oddělené, vrstevnické skupiny. K hlavním limitujícím faktorům zkoumaného programu patří a) jeho časové omezení; b) omezená kapacita terapeutického týmu a c) možná nerealistická očekávání blízkých osob ve vztahu k procesu změny chování uživatelů.